

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 3 februari 1920 kl. 1/2 4 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Åkerman, Klefbeck, Alexanderson *, greve Spens, Edv. Larsson *, Reuterskiöld, Rutqvist, Lindqvist i Kosta, Lindley, Hederstierna, Engberg, Leo, Svensson i Belingelorp och Johanson i Gäre.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

För den enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse utom vad angår däri gjorda framställningar angående förhöjning av de till befordrande av göromålens gång, till expenser och till resekostnader anvisade anslag samt angående dyrtidstillägg under år 1920 åt befattningshavare vid militieombudsmansexpeditionen.

Första lagutskottet, som verkställt ovannämnda granskning, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diarier, vilka under år 1919 förts å nämnda expedition samt under militieombudsmannens inspektionsresor, än även expeditionens registratur för berörda tid ävensom särskilt förda diarium och registratur för ärenden, vilka betecknats som hemliga. På särskild begäran hava handlingarna rörande vissa av militeombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar till en början, att han under tiden från och med den 15 juli till och med den 27 augusti samt den 8 och

9 september begagnat sig av den militieombudsmannen enligt 23 § uti instruktionen tillkommande rätt till semester, samt att militieombudsmans-ämbetet under tiden, enligt bestämmelserna i samma paragraf, uppehållits av expeditionschefen, hovrättsrådet Bror Carl Hasselrot, vilken var utsedd att efterträda honom i händelse av hans avgång från ämbetet.

I berättelsen omförmäles härefter, att militieombudsmannen under år 1919 företagit ämbetsresor till Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Under dessa resor har han för ändamål, som avses i 12 och 18 §§ av instruktionen, besökt: straffängelset i Jönköping, centralfängelset i Växjö, Kronobergs regemente, Älvsborgs fästning och Älvsborgs kustartillerikår, Göteborgs örlogsdepå, Göta artilleriregemente, centralfängelset å Härlanda, Bohusläns regemente, kronohäktet i Uddevalla, Västgöta regemente, straffängelset i Vänersborg, Västernorrlands regemente, Norrlands trängkår, intendenturkompaniet i Sollefteå, Jämtlands fältjägarregemente, Norrlands artilleriregemente, kronohäktet i Östersund, Västerbottens regemente, Norrlands dragonregemente, kronohäktet i Umeå, Bodens fästning med därvarande truppförband, nämligen Norrbottens regemente, Norrlands artilleriregementes detachment, Bodens artilleriregemente och Bodens ingenjörkår.

I anledning av klagomål har inspektion därjämte förrättats å flottans varv i Stockholm samt å ammunitionsförrådet i Stockholm.

Under ämbetsresorna hava rullföringsexpeditioner samt landstormsförråd besökts, då sådant kunnat ske utan att resorna därigenom väsentligen förlängts eller fördyrats.

Under inspektionerna har militieombudsmannen biträts av expeditionssekreteraren samt i några fall även av byråintendenten eller av en byggnadskunnig officer. Vid inspektionen av truppförband hava särskilt krigsrättsprotokoll, krigsdomarnas diarier och anteckningarna över disciplinära bestraffningar ävensom kassaförvaltningens räkenskapshandlingar, förrådsböcker och marketenteriets bokföring granskats. I några fall har inventering ägt rum beträffande ett eller flera slag av persedlar eller artiklar i förråden. Tillika har uppmärksamhet ägnats kasernvård och hygieniska förhållanden. I samband med inspektionerna av truppförband hava även arrestlokalerna besökts. De i förestående redogörelse omnämnda besöken å de allmänna straffanstalterna hava uteslutande avsett personer, som av krigsdomstol dömts till frihetsstraff.

Över de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1919 års lagtima riksdag utvisar kvarstodo vid början av år 1919 från år 1918 balanserade ärenden till ett antal av..... 162

Under år 1919 inkommo ärenden till följande antal:
enligt allmänna diariet..... 539
enligt diariet över hemliga ärenden 16

Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1919 utgör alltså..... 717

De 555 ärenden, som inkommit under år 1919, utgöras av:
ärenden, inkomna från Kungl. Maj:t eller statsdepartement 72
ärenden, överlämnade från riksdagens justitieombudsman 2
ärenden, inkomna från annan myndighet 27
klagomål eller framställningar från enskilda 171
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning..... 255
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden m. m. 28

Summa 555

De från justitieombudsmannen överlämnade ärenden innefatta klagomål från enskilda. Under året hava alltså inkommit tillhoppa 173 ärenden av sådan beskaffenhet.

Av dessa sistnämnda ärenden hava
på grund av återkallelse avskrivits 3
till annan myndighet hänvisats 1
efter vederbörandes hörande fått förfalla 63
efter annorledes verkställd utredning eller utan åtgärd avskrivits
på grund därav att klaganden erhållit gottgörelse eller att rättelse
eljest vunnits blivit avskrivna 14
vid årets slut varit vilande i avbidan på yttrande eller påminnelser 19
vid årets slut varit på prövning beroende 27

Summa 173

Av hela antalet ärenden hava under året slutbehandlats 588
till följande år balanserats 129

Av de till år 1920 balanserade ärenden hava inkommit
under år 1916 10
under år 1917 9
under år 1918 15
under år 1919 95

Summa 129

Av under året anhängiggjorda 11 åtal hava anställtts	
på grund av förd klagan	6
på grund av anmärkning vid inspektion	4
av annan anledning	1
	Summa 11

En jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1918 visar att under år 1919

antalet klagomål och framställningar från enskilda minskats med 100	
hela antalet under året inkomna ärenden med	92
hela antalet till behandling föreliggande ärenden med	190
antalet under året slutbehandlade ärenden med	157
antalet till följande år balanserade ärenden med	33
antalet anhängiggjorda åtal med	8.»

Ämbetsberättelsen upptager härefter såsom bilagor redogörelse för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder ävensom för vissa ärenden, vilka icke föranlett dylika åtgärder.

Under rubriken »Framställningar till Konungen» redogör militieombudsmannen därefter för den vidare behandlingen av en den 25 mars 1918 utav då tjänstförrättande militieombudsman gjord underdånig framställning angående ändring i instruktionen för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler den 23 juli 1915, beträffande vilken åtgärd under år 1919 vidtagits, varefter till slut omförmälas följande av militieombudsmannen under sistnämnda år till Konungen avlätna skrivelser, nämligen den 25 januari angående användningen av normalbläck och den 14 juli angående tillämpningen av § 36 mom. 2 i reglemente för marinen del I.

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 3 februari 1920.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.